

Przedmiotowy system oceniania z geografii V LO w Mielcu

Obowiązkowe podręczniki:

KLASA I A,B,C - R.Uliszak, K.Wiedermann – „Oblicza geografii” – podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych. Zakres podstawowy. + Atlas geograficzny

KLASA II B – R.Malarz, M.Więckowski- „Oblicza geografii 1” – podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony.(I półrocze) + Atlas geograficzny
„Oblicza geografii 2” – podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony.
(II półrocze) + Atlas geograficzny

KLASA III B - „Oblicza geografii 2” – podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony.(I półrocze) + Atlas geograficzny
„Oblicza geografii 3” – podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony.
(II półrocze) + Atlas geograficzny

I. Ocenie podlegają :

1. **Wiadomości** z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej zgodnie z pierwszym standardem wymagań egzaminacyjnych
 - a) znajomość faktów
 - b) rozumienie i stosowanie pojęć
 - c) znajomość i rozumienie prawidłowości i teorii
 - d) przedstawienie i wyjaśnianie zdarzeń, zjawisk i procesów
2. **Umiejętności** przedmiotowe z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej zgodnie z drugim i trzecim standardem wymagań egzaminacyjnych
 - a) posługiwanie się pomocami dydaktycznymi (podręcznikiem, mapami, rocznikami statystycznymi, schematami i zestawieniami tabelarycznymi, diagramami itp.),
 - b) pozyskiwanie, wykorzystywanie i przetwarzanie informacji,
 - c) interpretacja i rozumienie tekstów geograficznych,
 - d) analiza i interpretacja wyników obserwacji i doświadczeń geograficznych,
 - e) analiza map o różnej treści,
 - f) zastosowanie informacji geograficznych w celu rozwiązywania zadań praktycznych i problemów życia codziennego,
 - g) umiejętne wyszukiwanie i interpretacja danych statystycznych,
 - h) selekcjonowanie, porównywanie, grupowanie informacji według określonych kryteriów,
 - i) ocenianie i rozumienie problemów w różnych skalach przestrzennych i czasowych,
 - j) interpretacja, analiza i ocena poznanych związków przyczynowo-skutkowych (człowiek - przyroda - gospodarka).
3. **Postawa ucznia** :
 - a) **samodzielność** (planowanie, organizowanie i ocenianie własnej nauki, przyjmowanie za nią odpowiedzialności, dokonywanie dojrzałych wyborów)
 - b) **kreatywność** (wykorzystywanie informacji z różnych źródeł, rozwiązywanie problemów w sposób twórczy),
 - c) sumienność, **obowiązkowość ucznia**
 - d) praca w grupie (skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach, prezentacja własnego punktu widzenia i uwzględnianie poglądów innych ludzi, przyswajanie sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych),
 - e) **aktywna postawa na lekcji** (prezentacja wiedzy i umiejętności nabytych w trakcie edukacji).

II. Sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności:

1. Wiadomości
 - a) odpowiedź ustna z bieżącego materiału,
 - b) dłuższa wypowiedź z powtarzanego materiału,
 - c) sprawdzenie **orientacji na mapie** polega na wskazaniu 10 - 20 wskazanych przez nauczyciela obiektów geograficznych,
 - d) sprawdziany pisemne:
 - kartkówka obejmująca kilka tematów (10 – 20 min),
 - prace klasowe- testy po każdym dziale, zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem (30 -40 min),
 - e) projekty:
 - praca pisemna w postaci dłuższego opracowania (np. monografia regionu, charakterystyka krainy geograficznej, opis i analiza problemu itp.),
 - referat - krótka prezentacja na określony temat,
 - e) praca domowa wykonana w zeszycie bądź w innej ustalonej z nauczycielem formie (np. tabeli, planszy, plakatu, modelu itd.),

- f) ćwiczenia wykonywane podczas lekcji sprawdzające umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji geograficznej lub ćwiczenia wykonywane przy pomocy instrukcji, a także ćwiczenia terenowe,
- g) udział w konkursach przedmiotowych i olimpiadach (zajęcie punktowanego miejsca),

2. Umiejętności:

- a) sprawne posługiwanie się podstawowymi pomocami dydaktycznymi,
- b) umiejętność czytania map różnej treści,
- c) analizowanie rysunków, schematów, diagramów itp.,
- d) umiejętność prowadzenia obserwacji geograficznych i ich interpretacja,
- e) aktywna postawa ucznia na lekcji,
- f) współpraca w grupie i twórcze rozwiązywanie problemów naukowych.

III. Kryteria oceniania

Przy odpowiedzi ustnej i pisemnej ocenie podlegają:

- poziom merytoryczny (umiejętność doboru i zakres treści, wyjaśnianie zjawisk i procesów, poprawne stosowanie terminów i nazw geograficznych),
- poprawność stylistyczna, kultura wypowiedzi.

1. Wypowiedzi ustne :

- 1 (ndst) - wypowiedź z poważnymi błędami merytorycznymi, niesamodzielna, pomijająca najważniejsze zagadnienia, **nieznajomość podstawowych faktów** geograficznych, błędy językowe.
- 2 (dop) - wypowiedź z **niewielkimi błędami merytorycznymi**, niesamodzielna, niepełna, błędy językowe.
- 3 (dst) - wypowiedź z **mało istotnymi błędami merytorycznymi**, niepełna, **samodzielna**, omówienie podstawowych zagadnień.
- 4 (db) - wypowiedź bezbłędna, **samodzielna, niepełna**, uporządkowane przytaczanie faktów, poprawny język.
- 5 (bdb) - wypowiedź bezbłędna **samodzielna, wyczerpująca** bez wiadomości wykraczających poza program, swobodne operowanie faktami, integracja wiedzy z różnych dziedzin.
- 6 (cel) - wypowiedź bezbłędna, samodzielna, wyczerpująca, **wykraczająca poza program**, swobodne operowanie faktami, widoczne zaangażowanie ucznia w proces dydaktyczny.

2. **Prace klasowe, testy, klasówki i inne sprawdziany** z punktowanymi odpowiedziami oceniane są według następującej skali procentowej:

Oceny	Procentowy udział punktów
niedostateczny	0-39 (49)% punktów
dopuszczający	40(50)-54% punktów
dostateczny	55-74% punktów
dobry	75-89% punktów
bardzo dobry	90-100% punktów
celujący	90-100% punktów oraz wiadomości wykraczające

Przy pracach pisemnych bierze się pod uwagę: samodzielność wykonanej pracy, dokładność rysunków, wykresów, map i konstrukcję pracy.

- Sprawdziany są obowiązkowe. Po zapoznaniu się uczniów z ich wynikami, zostają one u nauczyciela.
- Uczeń, który korzystał z niedozwolonych pomocy podczas pisania pracy klasowej otrzymuje ocenę niedostateczną i nie ma prawa jej poprawiać. Rodzice mają prawo wglądu w prace pisemne uczniów na każdym zebraniu lub podczas indywidualnych rozmów z nauczycielem.
- Uczeń który opuści więcej niż 50% lekcji w semestrze zalicza u nauczyciela materiał z całego semestru w postaci egzaminu klasyfikacyjnego. Nie zaliczenie równe jest ocenie niedostatecznej.
- Uczniowi, który opuści 25 % zajęć edukacyjnych, nauczyciel wyznacza sprawdzian frekwencyjny z materiału w realizacji, którego uczeń nie uczestniczył. Nie zaliczenie równe jest ocenie niedostatecznej.

- Każdy uczeń ma prawo 1 raz w semestrze zgłosić swoje nie przygotowanie do lekcji (odpowiedź, kartkówka, brak zadania domowego). Powinien to zrobić po sprawdzeniu obecności.

3.Sposób poprawiania ocen cząstkowych:

W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z pracy pisemnej , uczeń ma prawo do **jednokrotnej** poprawy w terminie 2 tygodni od omówienia pracy.

Ocena z tej poprawy jest wstawiana do dziennika.

Poprawa sprawdzianu dotyczy tylko uczniów, którzy otrzymali ocenę niedostateczną – oceny pozytywne nie podlegają poprawie. Uczeń sam zgłasza gotowość poprawy oceny.

IV. Wystawianie oceny śródrocznej i końcoworocznej:

Podstawą wystawienia oceny semestralnej lub końcowej są oceny uzyskane w trakcie semestru.

Ocenę okresową można wystawić przynajmniej **z trzech ocen cząstkowych** przy jednej godzinie tygodniowo (klasy z zakresem podstawowym) i przynajmniej **z czterech ocen cząstkowych** przy dwóch lub więcej godzinach geografii w tygodniu (klasy z zakresem rozszerzonym).

Ocena śródroczna i końcoworoczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.

Zasadą wystawiania oceny semestralnej i rocznej jest traktowanie w różnych proporcjach form aktywności – podstawą są odpowiedzi ustne i prace pisemne (kartkówki, prace klasowe).

Przy wystawieniu oceny końcoworocznej bierze się pod uwagę wszystkie oceny cząstkowe pierwszego i drugiego semestru. O przewidywanych dla uczniów ocenach śródrocznych i końcowo rocznych informuje nauczyciel zgodnie z procedurą przyjętą w WSO. W przypadku gdy uczeń nie jest usatysfakcjonowany oceną końcowo roczną może się zwrócić z prośbą do nauczyciela o umożliwienie jej poprawienia zgodnie ze statutem WSO .

Ocenę niedostateczną na semestr I, uczeń może poprawić w formie określonej przez nauczyciela w terminie do 31 marca. Brak zaliczenia semestru I przy bardzo słabych wynikach w semestrze II, skutkuje brakiem promocji z geografii do następnej klasy.

V. Ogólne kryteria oceny:

Ocena celująca	Ocenę tę otrzymuje uczeń, który: twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania, bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach geograficznych lub olimpiadach pokrewnych, posiada wiedzę wykraczającą poza obowiązujący program nauczania.
Ocena bardzo dobra	Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi: sprawnie poruszać się w tematyce geograficznej, samodzielnie rozwiązywać problemy, wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych, posługiwać się poprawnie terminologią geograficzną, samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności, przeprowadzać prawidłową analizę związków przyczynowo-skutkowych, zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego, w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.
Ocena dobra	Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania a także potrafi: samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,

	posługiwać się terminologią geograficzną z nielicznymi potknięciami i błędami, sprawnie rozwiązywać zadania geograficzne, przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego, samodzielnie dokonać analizy danych statystycznych przedstawionych w różnej formie, w oparciu o dane liczbowe sporządzić diagramy, wykresy, kartodiagramy itp.
Ocena dostateczna	Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na: wykazanie się znajomością i rozumieniem pojęć i terminów geograficznych stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych, wykonywanie prostych obliczeń geograficznych, wskazywanie elementarnych związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego, samodzielne rozwiązywanie elementarnych zadań geograficznych.
Ocena dopuszczająca	Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi: samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności, wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych, wskazać elementarne związki pomiędzy składnikami środowiska geograficznego
Ocena niedostateczna	Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz: nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych, nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań, nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

VI. Sposoby informowania rodziców o postępach w nauce.

- Na spotkaniach klasowych z rodzicami,
- Indywidualny kontakt rodziców z nauczycielem przedmiotu lub wychowawcą,
- Zapisywanie ocen w zeszycie przedmiotowym,
- Udostępnianie rodzicom do wglądu prac pisemnych ucznia,
- Kontakt telefoniczny - informowanie rodziców o absencji ucznia i wynikach w nauce,
- Zgodnie ze Statutem Szkoły informowanie rodziców o przewidywanej ocenie śródrocznej lub końcoworocznej.

VII. Dostosowanie wymagań edukacyjnych.

W klasach liceum, od uczniów z obniżeniami wymagań w procesie kształcenia, wymagam wiedzy na poziomie koniecznym tj. pamiętania niezbędnych faktów i nazw geograficznych, wykonywania prostych czynności poznawczych niezbędnych do dalszej nauki, rozwiązywania zadań typowych o niskim stopniu trudności z pomocą nauczyciela.

Uczniowie z orzeczeniami o dysleksji w pracach pisemnych mogą z błędami używać nazw geograficznych. Nie wpływa to na ocenę wiadomości geograficznych.

VIII. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej.

Uczeń, który chce otrzymać wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną powinien spełniać warunki określone w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania.

Ponadto obowiązuje następujący tryb postępowania:

- uczeń zdaje przed nauczycielem w formie pisemnej lub pisemnej i ustnej egzamin przygotowany zgodnie z wymaganiami zawartymi w przedmiotowym systemie oceniania,
- ocena zostaje podwyższona, jeżeli uczeń spełni przynajmniej 90% wymagań określonych przez nauczyciela.

opracowała: Dorota Bąk